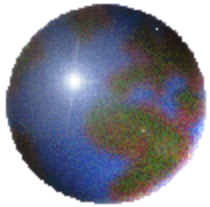

*Historie migrace do ČR a aktuální
výzvy*

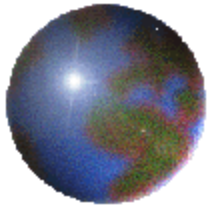
*Mgr. Eva Dohnalová
evadohnal@yahoo.com*

Historický a evropský kontext migrace

• Situace po 2. světové válce

• Evropa se mění v kontinent imigrace

1. období v letech 1950-1973/4

- Primární pracovní migrace
- Nábor zahraničních pracovníků (neřízena, neomezeně)
- 1973 ukončení přijímání nových pracovníků

2. období v letech 1970-1989/90

- Sekundární migrace
- Slučování rodin, feminizace migrace
- Zúžení kanálu pracovní migrace
- vstup dovolen vysoce odborně vybaveným imigrantům, druhou možností byla migrace ilegální

• 3. období po roce 1989/90

- ukončení studené války 1989-90

- nárůst počtu migrantů žádajících azyl a ilegálních migrantů

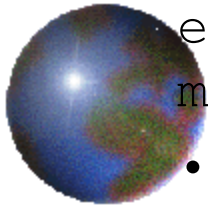
- Diverzifikace zemí původu migrantů a počtu evropských zemí ovlivněných mezinárodní migrací.

- Postoje k žadatelům o azyl negativnější

 - Před 1989 přijímání uprchlíků z komunistického bloku - potvrzení západní ideologie

 - 80.-90. léta - azyl v podstatě jediným legálním kanálem pro vstup

 - V roce 1983 bylo v Evropě registrováno 70.000, v roce 1989 350.000 a v roce 1992 697.000 žadatelů o azyl. Od tohoto roku se počet žadatelů snížil v závislosti na nových, přísnějších podmínkách k získání azylu. V roce 1998 bylo žadatelů 366.000.

- Základní modely imigrační politiky

- Situace do 90. Let 20. Století

- **1. Diskriminační model (diferenčně – exkluzivní)**

- Dočasný a návratná pobyt

- Participace pouze na trhu práce

- Komplikovaný přístup k občanství

- Německo, Rakousko, Švýcarsko

- **2. Asimilační model**

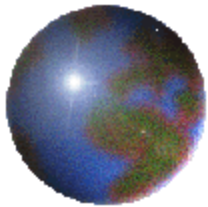
- Jednostranný proces rychlé adaptace jednotlivce do společnosti

- Rychlé získání občanství vs. vzdání se původní identity ve veřejném prostoru

- Občansko-politická integrace – kulturně-sociální asimilace

- Kulturně-skupinová odlišnost čistě soukromá záležitost

- Francie

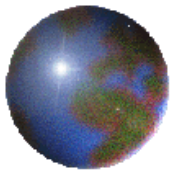

•3. Pluralitní/multikulturní model

- Imigrantům zaručena politická integrace a současně podpora jejich sociokulturní rozdílnosti
- Základní jednotkou integrace: etnicko-kulturní skupina (*komunita*)
- Kanada, Austrálie, Švédsko, Velká Británie, Nizozemí

•90.léta 20. století – konvergence přistěhovaleckých politik zemí EU a Nového Světa

- Sebedefinice – přistěhovalecké země
- Integrace: dvoustranná společenská smlouva mezi příchozím a přijímací společností
 -
- Hledání rovnováhy mezi imperativem asimilace přistěhovalců do občanského národa a uznáním jejich svobody udržovat svá socio-kulturní specifika
 -
- Občanská asimilace: právní řád, politické instituce

Vývoj společné migrační politiky ES/EU – právní a institucionální rovina

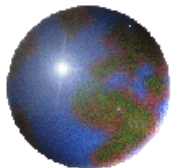
- ❖ 1.) Počátky mezivládní spolupráce zemí ES – od 2. pol.70. let do vstupu v platnost Smlouvy o EU (Maastrichtská smlouva) 1.11. 1993
- ❖ 2.) Institucionalizovaná mezivládní spolupráce – od Maastrichtu po Amsterdam (1993 – 1999)
- ❖ 3.) komunitarizace migrační a azylové politiky – od vstupu v platnost Amsterdamské smlouvy (1.5. 1999) po současnost

- ❖ Obsah politik určen reformami základních smluv ES/EU

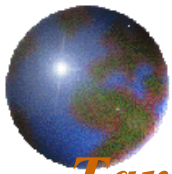
Migrační vlny v západní Evropě a vývojové fáze politiky ES/EU

1. Rekonstrukce Evropy a pracovní migrace (1945 – 74)
 2. Sjednocování rodin (2.pol.70.let – konec 80.let)
 3. Nucená a nelegální migrace, nárůst počtu žadatelů o azyl (1989-1999)
 4. Návrat pracovní migrace, dočasná migrace (od 1999)
1. -
 2. Počátky mezivládní spolupráce (2.polovina 70.let – 1993)
 3. Institucionalizovaná mezivládní spolupráce (1993 – 1999)
 4. Komunitarizace migrační a azylové politiky (od 1999)

3.) Od Amsterdamské smlouvy (1999) po současnost

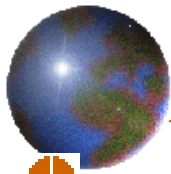
- ☉ Konference v Amsterdamu 1997 – revize základních smluv platná od 1.5. 1999
- ☉ Přesunutí problematik migrace a azylu na 1. pilíř
 - ☒ Závaznost předpisů
 - ☒ Asymetričnost modelu: UK a Irsko – vlastní kontrola hranic, účast na vytváření společní imigrační a azylové politiky pouze ad hoc, Dánsko také stranou (podepsalo však Schengenské dohody)
 - ☒ Nová hlava IV Smlouvy o založení ES: „Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob“
- ☉ Začlenění Schengenské dohody do právního rámce EU
- ☉ Amsterdamská smlouva (přiznání mandátu ES/EU) a zvláštní summit v Tampere 15.-16.10. 1999 (téma: vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva“; způsob použití mandátu) – zásadní mezníky ve vývoji azylové a migrační politiky EU

Tamperská pětiletka 1999-2004

Evropská rada (1999) stanovila 4 východiska azylové a migrační politiky:

1. Partnerství se zeměmi původu migrantů
 2. První fáze společného evropského azylového systému (SEAS)
 - Oblast standardizace podmínek přijímání uprchlíků:
 - kvalifikační směrnice azylové procedury (Směrnice 2004/83/ES)
 - Přijímací směrnice (Směrnice Rady 2003/9/ES)
 - Dublin II (Nařízení Rady (ES) č. 342/2003 <http://www.mvcr.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>)
 3. Spravedlivé zacházení s občany třetích zemí
 4. Účinnější řízení migrace v podobě vízové politiky, potírání ilegální migrace, kontroly vnějších hranic a repatriace migrantů do zemí původu
- Vliv politických událostí:
New York a Washington (11.9. 2001); Madrid (11.3. 2004);
(později Londýn 7.7. 2005)

Haagský program 2005-2009

✚ Druhá střednědobá strategie pro oblast vnitřních záležitostí a spravedlnosti
Schválení Evropskou radou 4.-5.11. 2004, nizozemské předsednictví

Cíle opatření:

✚ **Zlepšení všeobecné schopnosti EU zaručit:**

✚ základní práva migrantů, minimální procesní ochranu, přístup ke spravedlnosti
(Procedurální směrnice 2005/85/ES)

✚ **regulovat migrační toky, kontrolovat vnější hranice**

✚ externalizace azylové politiky

✚ Zřízení agentury FRONTEX (Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU) <http://www.frontex.europa.eu/>

✚ <http://www.youtube.com/watch?v=kOuFo5egBqE&feature=related> (8min)

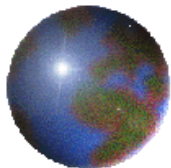
✚ <http://www.youtube.com/watch?v=LPW7l1kI12k&feature=related> (4min)

✚ Pevnost Evropa http://fortresseurope.blogspot.com/2006/02/immigrants-dead-at-frontiers-of-europe_16.html

✚ boj proti organizovanému mezinárodnímu zločinu, potlačování hrozby terorismu etc.

✚ Dosahování tamperských cílů v nových podmínkách po 11.9. 2001

Velký důraz kladen na bezpečnost a integraci přistěhovalců

Stockholmský program 2010-2015

- Oblast justice a vnitra
- Druhá fáze budování společného evropského azylového systému (SEAS)
 - Rovnocenné zacházení a stejné podmínky přijetí ve všech zemích ES/EU
 - Posílení externalizace azylové politiky EU ? (Libye, Mauretánie, Maroko etc.)
- Evropský podpůrný azylový úřad (EASO) – Malta
- Implementace směrnic o sankcích proti zaměstnavatelům, návratové směrnice, směrnice o modrých kartách a zavedení jednotného vízového kodexu